

VYBRANÉ SÉRIE TRVALÝCH VÝSKUMNÝCH PLÔCH PREBIEROK

základ živého laboratória pre výskum PBHL

Ing. Vlastimil Murgaš, PhD.

Ing. Ladislav Kulla, PhD.

Ing. Maroš Sedliak, PhD.

Doc. Ing. Igor Štefančík, CSc.

Zvolen, 6. decembra 2022

Obsah prezentácie

1. Podstata prínosu TVP prebierok pre PBHL
2. Kritériá výberu TVP pre živé laboratórium PBHL
3. Vybrané trakty pre dubové lesy
4. Vybrané trakty pre bukové lesy
5. Vybrané trakty pre bukovo-jedľovo-smrekové lesy
6. Zameranie plôch a budovanie spoločnej databázy
7. Plán ďalšieho postupu riešenia

1. Podstata prínosu TVP prebierok pre PBHL

- TVP prebierok boli zakladané v 60-tych a 70-tych rokoch 20. storočia, čiže predstavujú 50 až 60 ročné rady pravidelných meraní tých istých plôch a stromov.
- TVP prebierok pokrývajú základné typy potenciálnych prírode blízkych lesov Slovenska: dubové, bukové, aj zmiešané smrekovo-jedľovo-bukové lesy na hlavných stanovištiach hospodárskych lesov.
- Dizajn sérií TVP prebierok zahŕňa viac variant (typu a/alebo intenzity) výchovy, plus kontrolu bez zásahu; umožňuje teda vyhodnotiť dopad rôzneho manažmentu na produkčné charakteristiky drevín a porastov.
- Výchovné zásahy s najvyššou intenzitou zasahujúce do úrovne majú podobné parametre ako výberná prebierka, t.j. istým spôsobom imitujú prebudovu výchovou.
- TVP prebierok sa dostali do predrubného veku, a sú teda vhodným objektom na rozšírenie výskumu o priamu prebudovu na PBHL obnovou.

2. Kritériá výberu TVP pre živé laboratórium PBHL

- Pokrytie každého typu lesa (dubové lesy, bukové lesy, smrekovo-jedľovo bukové lesy) aspoň dvomi sériami TVP, podľa možnosti na rôznych stanovištiach.
- Úplnosť série meraní za celé obdobie od založenia, a zachovaná kompaktnosť pôvodného dizajnu (žiadna čiastková plocha nezanikla, napr. v dôsledku kalamity).
- Dobrá spolupráca s vlastníkom (užívateľom) pozemkov na ktorých sa TVP nachádzajú pri ochrane plôch, a pri realizácii výchovných zásahov.
- Dobrá dostupnosť TVP terénnym vozidlom.

2. Kritériá výberu TVP pre živé laboratórium PBHL

- Vybrali sa vhodné série TVP (trakty) založené v minulosti pre výskum prebierok (1960 – 1974)
- Prebehlo zameranie týchto traktov technológiou FieldMap, a skompletizovala sa databáza doterajších meraní
- Navrhlo sa rozšírenie vybraných traktov o nové TVP pre výskum prebudovy na PBHL obnovou

č.	Trakt	Typ lesa	Varianty výchovy (vždy + kontrola)	Počet TVP
1	Veľká Stráž	DB	nádejné stromy, cieľové stromy – rôzne intenzity	6
2	Nováčany	DB	úrovňová prebierka – rôzne intenzity	3
3	Cigánka	BK	podúrovňová prebierka, úrovňová prebierka – rôzne intervaly	4
4	Kalša	BK		4
5	Motyčky	BK-JD-SM	úrovňová prebierka – rôzne intenzity	4
6	Korytnica	BK-JD-SM	úrovňová prebierka – rôzne intenzity	6

3. Vybrané traktý pre dubové lesy

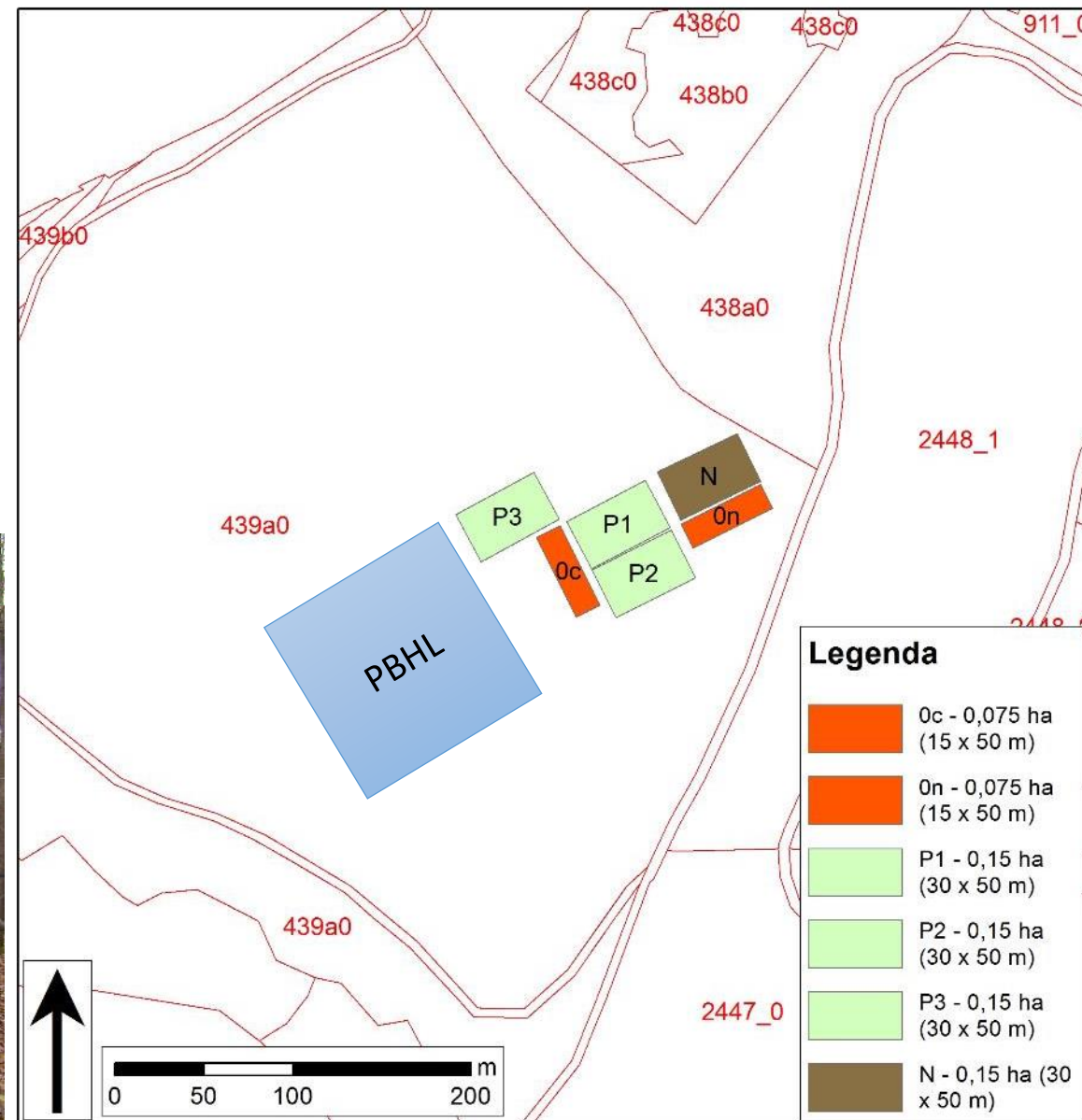

P2

Oc

TVP Veľká Stráž

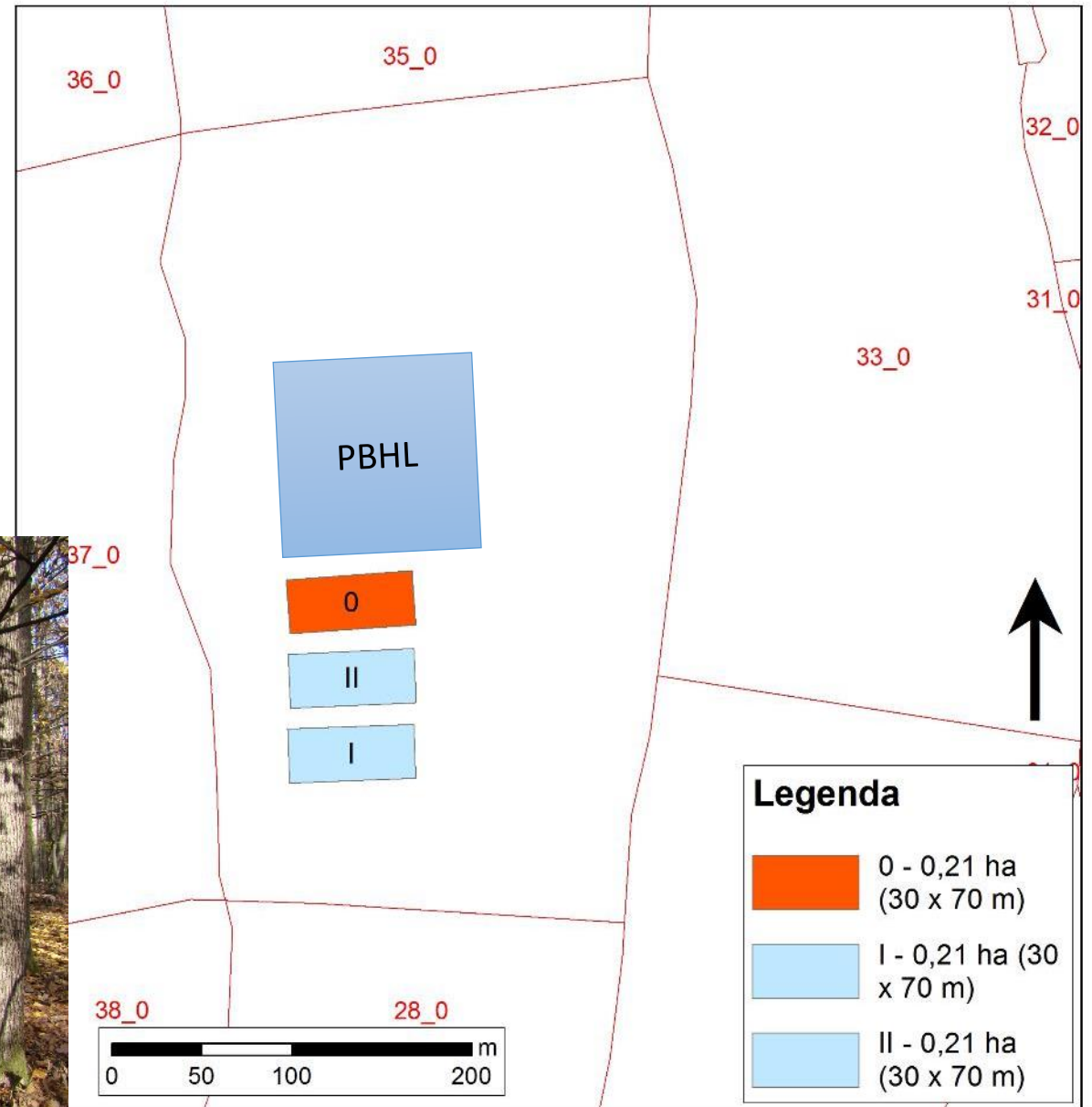

3. Vybrané traktý pre dubové lesy

TVP Nováčany

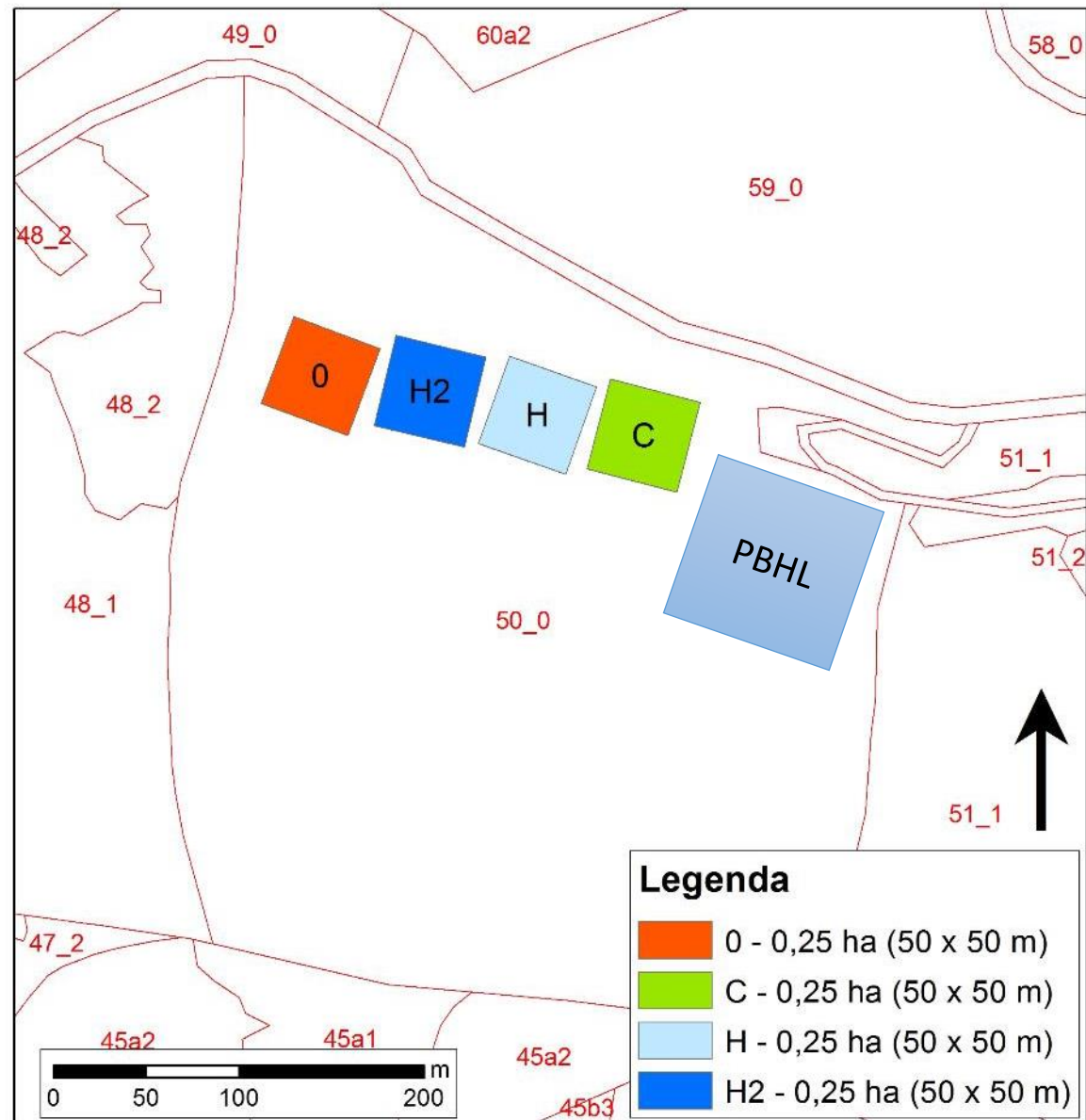

4. Vybrané trakty pre bukové lesy

TVP Cigánka

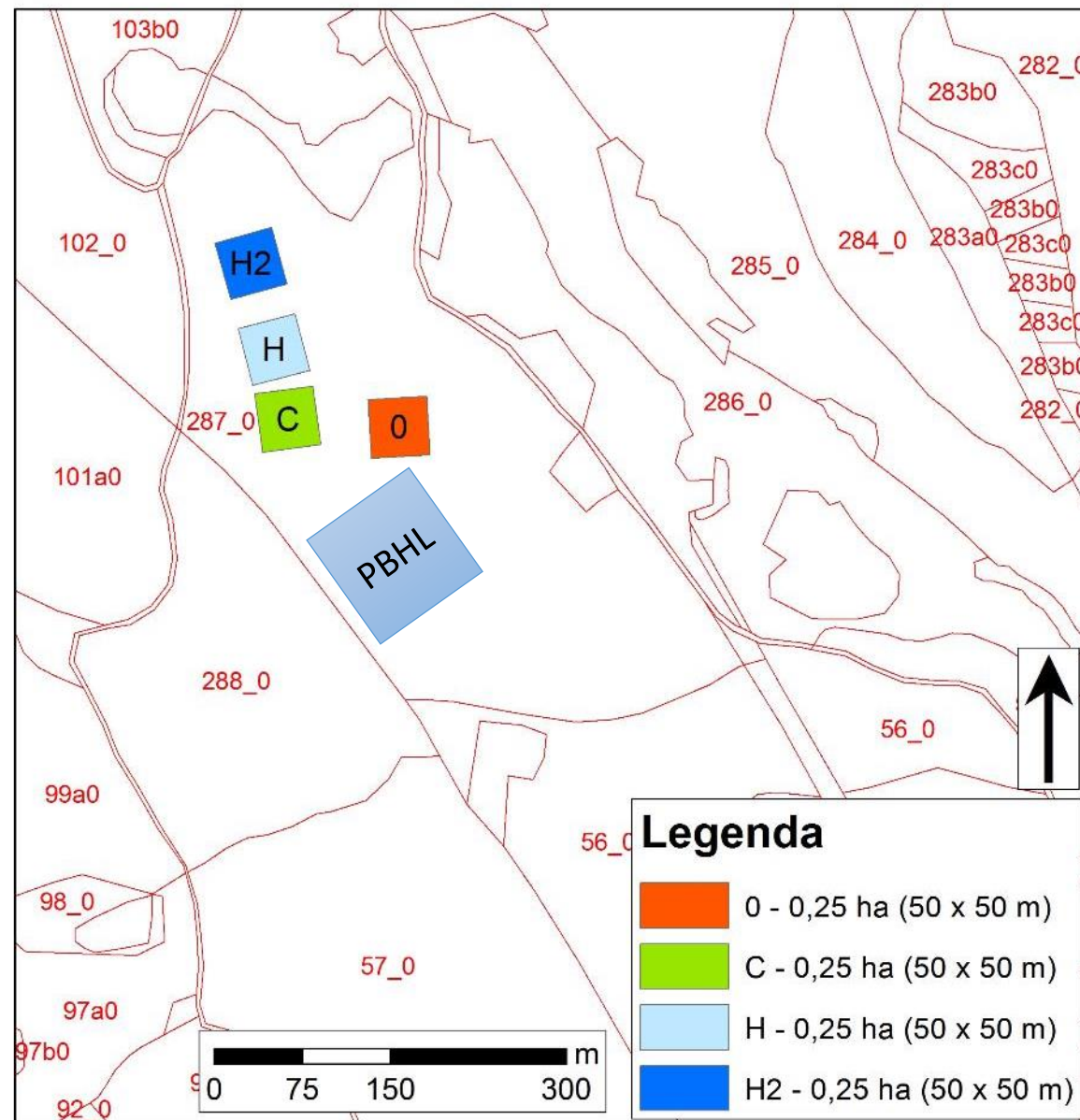

4. Vybrané traktory pre bukové lesy

TVP Kalša

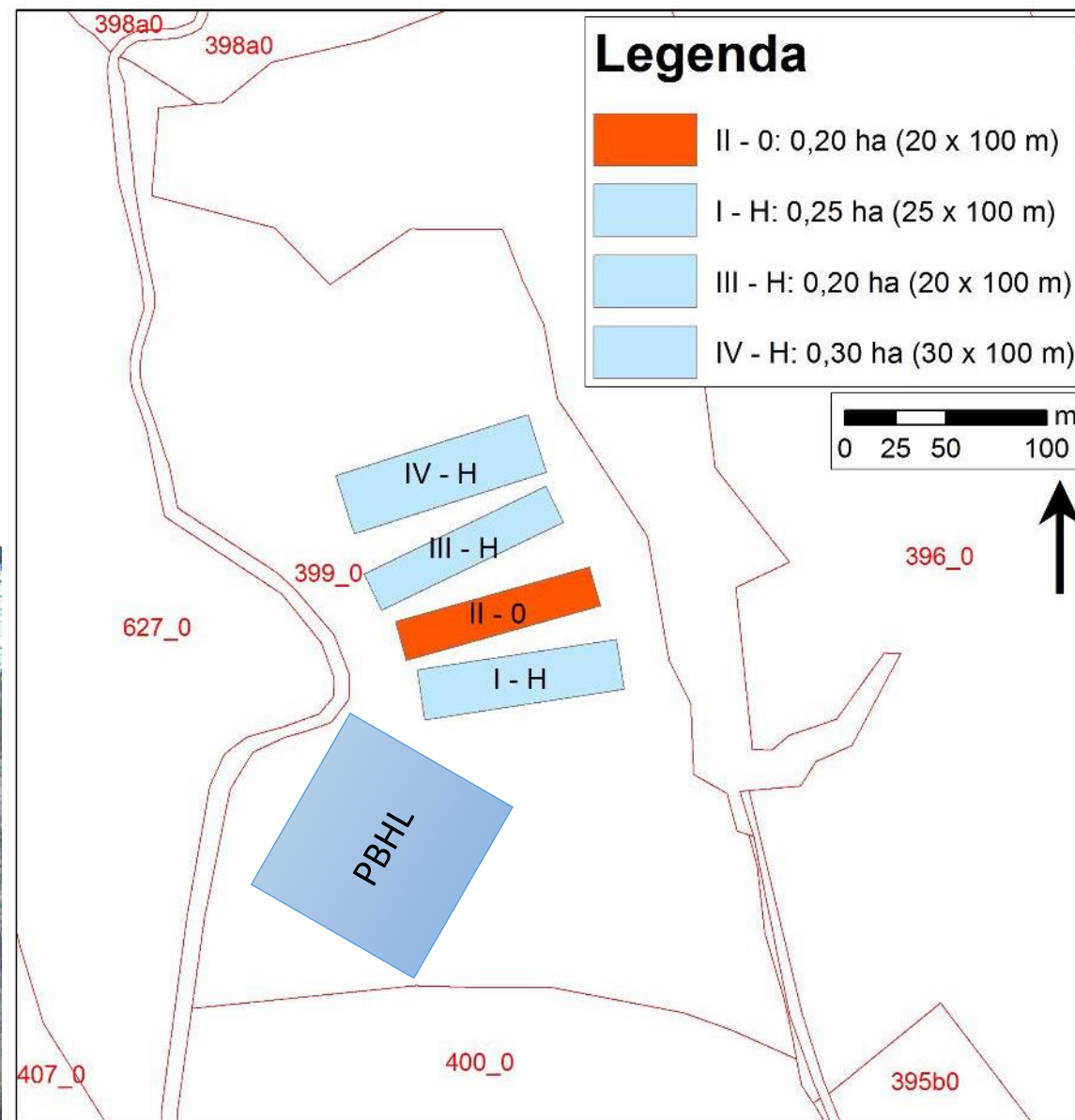

5. Vybrané traktory pre bukovo-jedľovo-smrekové lesy

TVP Motyčky

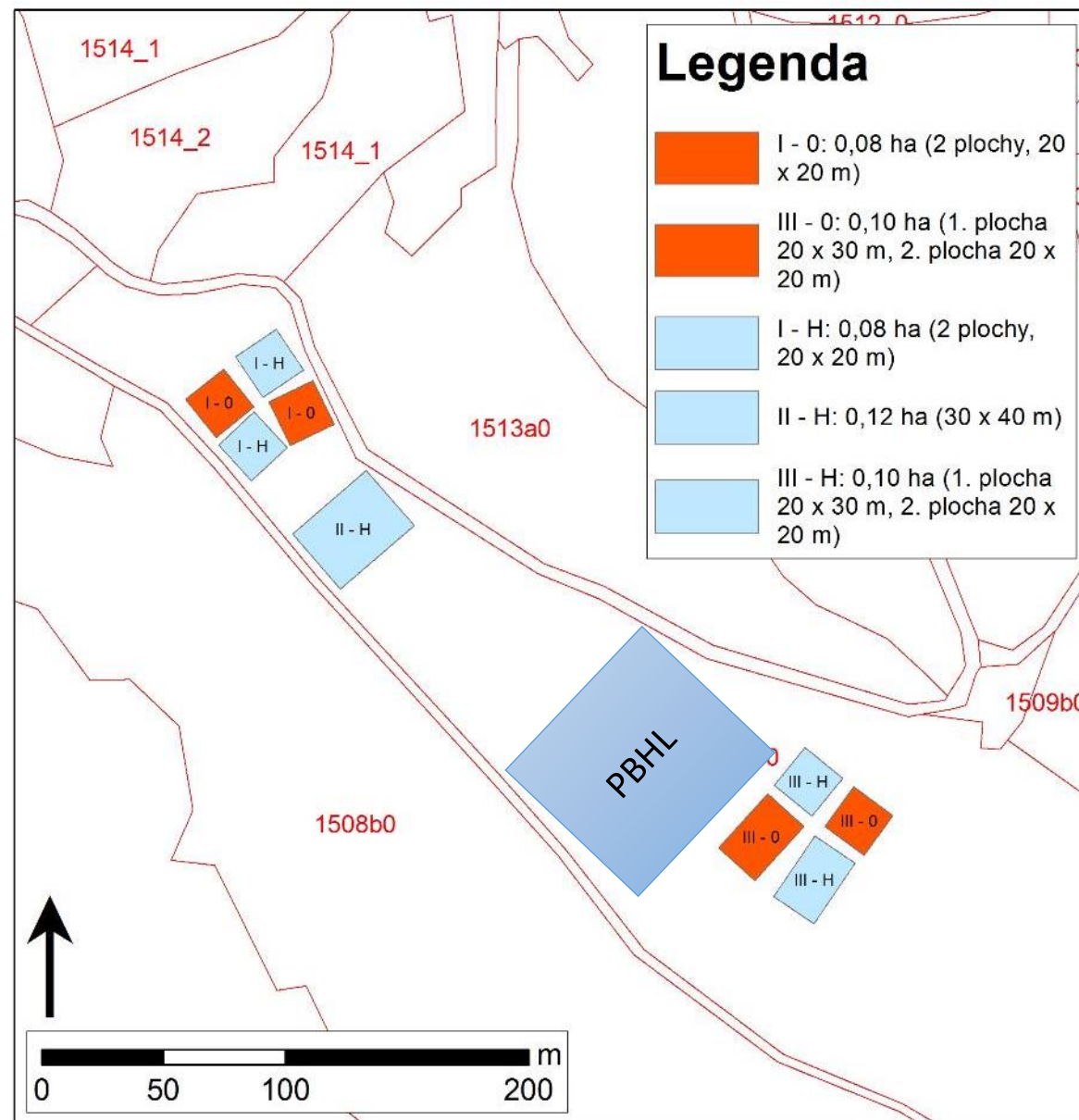

5. Vybrané trakty pre bukovo-jedľovo-smrekové lesy

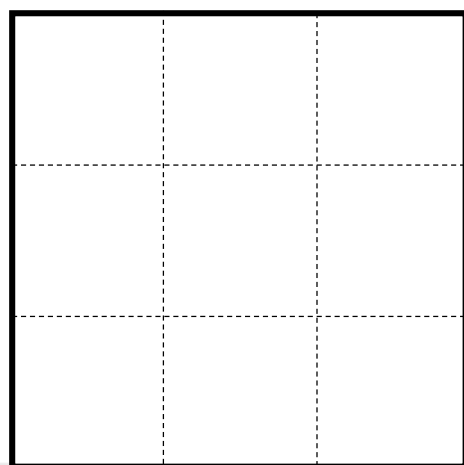

TVP Korytnica

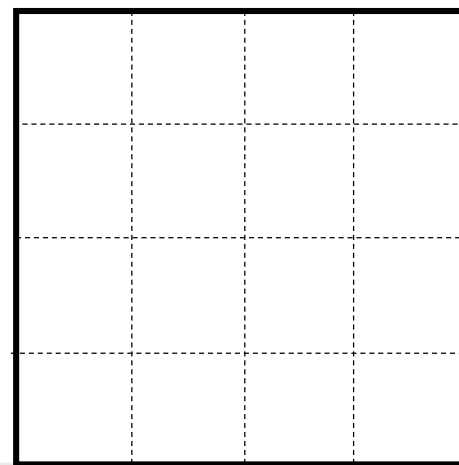
Navrhnutý dizajn doplnených TVP prebudovy na PBHL pre základné typy lesa

**120 x 120 m
(1,44 ha)**

**40 x 40 m
(0,16 ha)**

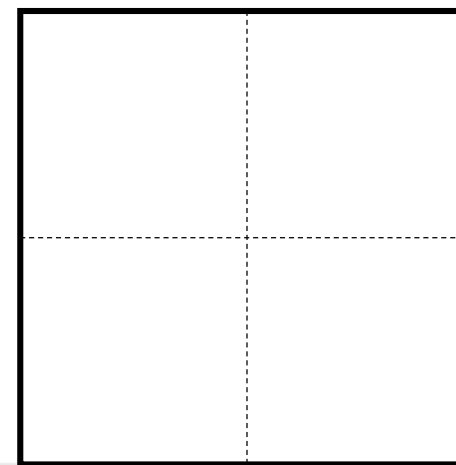
**mozaikový les
VD 90 rokov**

**100 x 100 m
(1,00 ha)**

**25 x 25 m
(0,0625 ha)**

**mozaikový les
VD 80 rokov**

**100 x 100 m
(1,00 ha)**

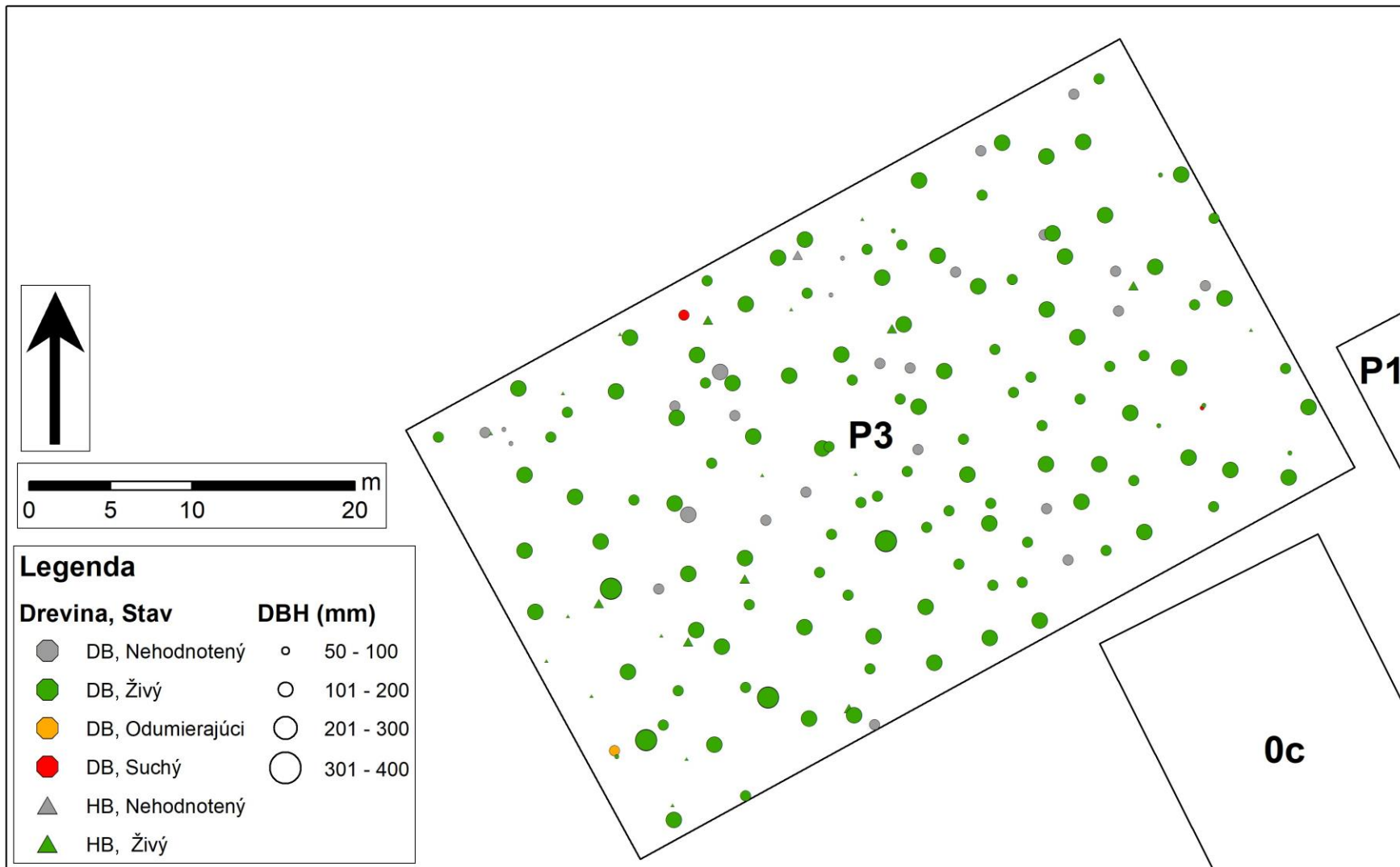
**50 x 50 m
(0,25 ha)**

**výberkový les
CZ 300/400 m³
VD 20/60 rokov**

6. Zameranie plôch a budovanie spoločnej databázy

TVP Veľká Stráž

Základné porastové charakteristiky vybraných TVP

Trakt	TVP	N.ha ⁻¹	V.ha ⁻¹	d _g	s _d %	Trakt	TVP	N.ha ⁻¹	V.ha ⁻¹	d _g	s _d %
Veľká Stráž	O _C	1 547	349	18,3	33	Kalša	0	488	739	34,6	38
	O _N	1 733	380	18,2	37		C	292	616	40,5	18
	P1	1 260	270	17,9	42		H	420	554	32,8	66
	P2	1 147	287	19,2	37		H2	264	523	39,0	53
	P3	1 040	260	19,2	37	Motyčky	II-0	1 105	556	23,4	53
	N	1 400	275	17,3	52		I-H	676	416	26,3	54
Nováčany	0	590	416	28,4	32		III-H	805	451	25,0	53
	I	524	327	27,7	33		IV-H	740	500	26,1	58
	II	548	361	27,9	39	Korytnica	I-0	850	768	29,2	56
Cigánka	0	904	599	25,3	41		III-0	510	784	36,7	39
	C	252	765	45,3	17		I-H	488	464	30,4	46
	H	524	545	29,7	57		II-H	700	585	28,4	58
	H2	612	441	25,8	56		III-H	370	602	37,1	45

7. Plán ďalšieho postupu riešenia

- Dokončenie spracovania údajov doterajších meraní za všetky TVP vybraných sérií výskumu prebierok, vrátane kontroly chýb a vyčistenia databázy.
- Vytýčenie a zameranie nových plôch určených na výskum prebudovy na PBHL technológiou FieldMap.
- Vykonanie prvých dendrometrických meraní na nových plochách pre PBHL (pred vykonaním prvého zásahu).
- Naplánovanie a vyznačenie prvého zásahu na TVP pre PBHL.

Ďakujeme za pozornosť

Národné lesnícke centrum – Lesnícky výskumný ústav Zvolen

Táto práca bola podporená z kontraktu NLC s MPRV SR v rámci projektu výskumného zámeru NLC 2022-2026 EPRIBLES, a z projektu APVV-18-0195 SilvaMod.

web.nlcsk.org